

den og afviklingstiden for samfundstjeneste. Men der kan også tænkes løsninger, efter hvilke dette er eller kan være tre perioder af forskellig længde, alle fastsat ved dommen inden for rammer, der er afstukket ved loven.

Det kan tænkes, at arbejdspligten fuldføres hurtigere end forudsat, f.eks. fordi den dømte viser stor interesse for arbejdet og iver efter at komme hyppigt på arbejdsstedet. Hvis prøvetid og tilsynstid falder sammen med den tid, der faktisk er medgået til samfundstjenestens afvikling, kan enhver retsvirkning af dommen ophøre meget hurtigt, væsentlig hurtigere end hvis den pågældende havde fået en betinget dom med 2 års prøvetid og 1 års tilsynstid. Det er derfor nødvendigt at overveje, om man ikke er nødt til at sikre gennem lovreglerne og dommenes affattelse, at prøvetid og tilsynstid angiver frister, der kan være længere end den periode, i hvilken samfundstjenesten afvikles.

De overvejelser, man herved kommer ind på, angår ikke alene tilfælde af en fremskyndet afvikling af samfundstjeneste. Hvis den ved dommen fastsatte afviklingstid, prøvetid og tilsynstid falder sammen, kunne det også give anledning til betænkelighed, at domstolene hyppigt valgte meget korte afviklingstider som f.eks. 4 måneder. Efter de oplysninger, der foreligger om praksis i forsøgsperioden, er der dog næppe grund til at befrygte en tendens hertil.

Kriminalforsorgen har meddelt nogle oplysninger om fremgangsmåder, der følges i praksis. Der kan i almindelighed højst afvikles 24 timer om ugen. Det har endvidere været en aftale – i hvert fald i København – at samfundstjenesten tidligst afvikles på 2/3 af den ved dommen fastsatte afviklingsperiode. Det pointeres over for arbejdsstederne, at der ikke må træffes aftaler om afviklingen uden medvirken af en medarbejder for kriminalforsorgen. Der er dog forekommet eksempler på, at en hurtigere afvikling end forudsat er gennemført ved aftale mellem arbejdsstedet og den dømte. I de forholdsvise få tilfælde, hvor samfundstjenesten for en stor del er afviklet forholdsvist hurtigt, har kriminalforsorgen afbrudt afviklingen i en periode eller sørget for væsentlig længere intervaller mellem afviklingen af timer.

Der er herefter Straffelovrådets indtryk, at man i kriminalforsorgen er opmærksom på problemerne i forbindelse med hurtig afvikling. Tilrettelæggelsen af domsfuldbyrdelsen bør forgå således, at samfundstjenesten normalt udfylder den fastsatte længstetid, og at det på den anden side mest muligt undgås, at man må gå til retten for at få længstetiden forlænget.

tiden være afgørende også for prøvetid og tilsynstid anfører Straffelovrådet:

Når samfundstjeneste sættes i stedet for ubetinget frihedsstraf, bør udførelsen af pligtarbejdet betragtes som det afgørende indhold i retsfølgen. Den er fuldbyrdet og har opfyldt sit formål, når arbejdspligten er afviklet fuldt ud på tilfredsstillende måde. Det giver derfor ikke dommen en yderligere nytteværdi, at der efter arbejdets afvikling løber en yderligere periode, hvor den dømte stadig er undergivet forpligtelser i henhold til dommen og risikerer at få ubetinget frihedsstraf for den oprindelige kriminalitet. Og det kunne af den dømte opfattes som en urimelighed, at sådan straf blev idømt, enten for overtrædelser af tillægsvilkår eller sammen med straffen for ny kriminalitet, når han under den første sag har fået at vide, at et samtykke gjaldt udførelsen af et pligtmæssigt arbejde, og at en afgørelse herom og opfyldelse af dommens bestemmelser trådte i stedet for afsoning af fængselsstraf.

Hertil kommer at nyt strafbart forhold i en prøvetid efter samfundstjenestens afslutning kan rejse problemer med hensyn til strafudmålingen under den nye sag. Det kan stille sig tvivlsomt, hvor meget den oprindelig forskyldte straf bør tælle med, når det tages i betragtning, at domfældte jo dog fuldt ud har opfyldt sin arbejdspligt. Problemet kan formentlig blive særlig mærkbart i tilfælde, hvor der i den betingede dom har været udmålt en ikke ganske kortvarig straf.

Det kan på den anden side hævdes, at disse synspunkter ikke kan være eneførende. Det kan være problematisk at lade alle dommens retsvirkninger være udtømt med en ikke ved dommen forudsat hurtig afvikling af arbejdspligten. Hertil skal føjes, at nogle mere generelle synspunkter med hensyn til den betingede dom kan tale for enten generelt eller i visse tilfælde at gøre prøvetiden og tilsynstiden længere end afviklingstiden, også selvom afviklingstiden faktisk får den ved dommen forudsatte længde.

Det er det grundlæggende træk i en betinget dom, at en forskyldt straf udsættes i en prøvetid. Dette sker i håb om, at risikoen for en senere straffuldbyrdelse skal bidrage til at motivere den dømte til at undgå ny kriminalitet i prøvetiden. Vilkår om tilsyn føjes hertil i forventning om, at den tilsynsførende vil have en støttende og vejledende indflydelse på den dømte. Man kan ikke på forhånd gå ud fra, at prøvetid og tilsyn er formålsløse efter udførelsen af arbejdspligten. Det kan f.eks. være erfaringer fra arbejdsperioden, der understreger, at der fortsat er opgaver for en tilsynsførende, og der kan i dommen være fastsat særvilkår, f.eks. om afvænningsbehand-

Om de synspunkter, der fører til at lade afviklings-